

Serwis Informacyjny Solidarności

Wydanie Specjalne

Styczeń 2013

Rokowania zbiorowe w firmach ponadnarodowych

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” z początkiem bieżącego roku rozpoczęła realizację międzynarodowego projektu pt. „Rokowania zbiorowe w firmach ponadnarodowych”.

Projekt jest realizowany w partnerstwie z Norweską Konfederacją Związków Zawodowych (LO-Norway). Prace w ramach projektu są współfinansowane ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014, w ramach Programu Godna Praca i Dialog Trójstronny oraz ze środków własnych Partnerów, nr umowy 2012/104528.

Projekt skupia się na problematyce wykorzystania układów zbiorowych pracy, jako podstawowego instrumentu kształtowania stosunków pracy w państwach demokratycznych. Przedmiotem układów zbiorowych pracy są zarówno zagadnienia płacowe jak i pozapłacowe, w tym m.in.: warunki pracy, szkolenia, zagrożenia psychospołeczne, a także godzenie życia zawodowego i rodzinnego.

KALENDARIUM

Najważniejsze wydarzenia w projekcie w okresie od stycznia 2013r. do lipca 2014r.

- 03.2013 - wizyta studyjna w Polsce,
- 04.2013 - wizyta studyjna w Norwegii,
- 07.2013 - raport z badań dotyczących jakości rokowań zbiorowych w Polsce oraz poradnik „Rokowania zbiorowe w korporacjach ponadnarodowych”,
- 11.2013 - opracowanie programu szkoleniowego dla liderów Dialogu Autonomicznego,
- 01.2014 - warsztaty przygotowujące trenerów,
- 02-05.2014 - szkolenia dla uczestników Dialogu Autonomicznego,
- 07.2014 - konferencja podsumowująca projekt.

Wieloletnie zmagania z problemami transformacji w naszym kraju osłabiły potencjał partnerów społecznych oraz przyczyniły się do obniżenia zaufania społeczeństwa wobec tych organizacji. To w konsekwencji doprowadziło do swoistej „rezygnacji” z możliwości autonomicznego i elastycznego kreowania warunków pracy i płacy.

Wzmocnienie i rozwój rokowań zbiorowych

Słabą kondycję dialogu w polskich przedsiębiorstwach obrazują dane Państwowej Inspekcji Pracy. W Polsce w latach 1995-2010 zarejestrowano 169 ponadzakładowych i 13678 zakładowych układów zbiorowych pracy (2009-2010 zawarto odpowiednio 123 i 130 układów zbiorowych pracy). Co bardzo ważne, badania prowadzone w różnych państwach na przestrzeni lat wykazują, że **spadek liczby rokowań zbiorowych w sprawie wynagrodzeń łączy się ze wzrostem rozwarstwienia dochodowego.**

W Polsce układami zbiorowymi objęta jest mniej niż połowa pracowników (II Europejski Sondaż Przedsiębiorstw zrealizowany na zlecenie Europejskiej Fundacji na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy – Dublin 2010).

Należy podkreślić, iż w Europie dwie trzecie pracowników jest objętych układami zbiorowymi, a do liderów w tym zakresie należą Włochy, Finlandia, Słowenia, Szwecja i Norwegia. W tych krajach odsetek pracowników objętych układami zbiorowymi osiąga lub przekracza 90 proc.

Przeszkody we wzmacnianiu dialogu autonomicznego w Polsce

to przede wszystkim bardzo niepełna wiedza na temat przebiegu i jakości rokowań w firmach sektora prywatnego, w tym także w przedsiębiorstwach z kapitałem zagranicznym. Również niewystarczająca wiedza i umiejętności uczestników dialogu społecznego i ich niewystarczające doświadczenie

w prowadzeniu rokowań w korporacjach ponadnarodowych.

Pokonanie tych przeszkód wymaga od Związku podjęcia intensywnych działań badawczych a następnie szkoleniowych.

Wsparcie rokowań zbiorowych

Celem projektu jest wypracowanie i upowszechnienie metod wsparcia rokowań zbiorowych w przedsiębiorstwach prywatnych - w szczególności z kapitałem zagranicznym oraz wzmocnienie współpracy ponadnarodowej przedstawicieli pracowników w korporacjach ponadnarodowych.

W ramach działań projektowych zostanie przeprowadzone badanie jakości rokowań zbiorowych w 80 przedsiębiorstwach sektora prywatnego, a wnioski z tych badań oraz dalsze rekomendacje do wykorzystania przez Związek zostaną zawarte w opracowanym przez zespół badawczy raporcie końcowym.

W oparciu o praktyczne doświadczenia Partnera Projektu (LO – Norway) oraz po uwzględnieniu wniosków z badań powstanie poradnik skierowany do liderów dialogu autonomicznego pt. „Rokowania w korporacjach ponadnarodowych”.

Poradnik będzie narzędziem pomagającym w przygotowaniach do rokowań w polskich przedsiębiorstwach.

Kolejnym krokiem będzie opracowanie przez polsko-norweski zespół ekspertów programu szkoleniowego dla uczestników rokowań w przedsiębiorstwach prywatnych po stronie związkowej oraz przygotowanie 20 trenerów związkowych do prowadzenia tego rodzaju szkolenia oraz przeprowadzenie pilotażu tego szkolenia na grupie 112 uczestników. Pozwoli to w przyszłości na objęcie szkoleniem liderów w całym kraju i w ten sposób zaspokoi potrzeby edukacyjne Związku w zakresie rokowań zbiorowych.

Działania w projekcie będą wsparte promocją i upowszechnianiem aktywności Związku w obszarze rokowań zbiorowych.

Landsorganisasjonen i Norge

Partner w projekcie Landsorganisasjonen i Norge (LO-Norway)

10.05.2012r. spotkanie pod sejmem z szefami największych central związkowych z Norwegii - od lewej Piotr Duda NSZZ "S", Anders Folkestad UNIO, Roar Flåtten LO-Norway i Andrzej Matla NSZZ "S"

Norweska Konfederacja Związków Zawodowych została utworzona 1 kwietnia 1899r. Na dzień dzisiejszy jest największą federacją związków zawodowych w Norwegii. Ponad 50 proc. zrzeszonych pracowników w Norwegii jest członkami LO.

Do LO-Norway przynależą 21 branżowe związki zawodowe, zrzeszające prawie 850 000 pracowników. Około 50 proc. zrzeszonych pracowników stanowią kobiety. Członkowie związku są pracownikami prywatnych zakładów pracy, jak i publicznych instytucji.

Wybrani przedstawiciele LO-Norway działają w imieniu organizacji i jej członków, uczestnicząc w negocjacjach z pracodawcami, jak i kontaktując się z organami państwowymi. Sferami działania i zainteresowania związku są wszystkie aspekty społeczne. Rząd Królestwa Norwegii często konsultuje z LO swoje podejście do spraw społecznych i gospodarczych. LO jest reprezentowane w krajowym dialogu społecznym m.in. poprzez grupy zadaniowe i komisje przygotowujące i opracowujące prawodawstwo i reformy. Więcej informacji na <http://www.lo.no>

Finansowanie projektu

Norweski Mechanizm Finansowy oraz Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego są formą bezwrotnej pomocy zagranicznej, przyznanej przez Norwegię, Islandię i Liechtenstein Polsce i 14 państwom członkowskim Unii Europejskiej (UE), które przystąpiły do wspólnego rynku w latach 2004 i 2007, oraz Hiszpanii, Portugalii i Grecji.

W zamian za pomoc finansową państw-darczyńcy korzystają z dostępu do rynku wewnętrznego Unii Europejskiej, mimo że nie są jej członkami. Głównymi celami funduszy norweskich i funduszy EOG są: przyczynianie się do zmniejszenia różnic ekonomicznych i społecznych w obrębie Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz wzmacnianie stosunków dwustronnych pomiędzy państwami-darczyńcami a państwem-beneficjentem.

Nowa perspektywa funduszy norweskich i EOG oparta jest na podejściu programowym. Ustanowionych zostało 17 programów, zorientowanych na osiągnięcie założonych celów, rezultatów i wyników. Jednym z 17 programów jest **Fundusz na rzecz godnej pracy i dialogu trójstronnego**. Odbiorcami funduszu jest 12 państw Unii Europejskiej: Bułgaria, Republika Czeska, Cypr, Estonia, Węgry, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Rumunia, Słowacja, Słowenia.

Fundusz jest zarządzany przez norweską instytucję Innovation Norway. Alokacja środków finansowych pochodzących z funduszy norweskich przeznaczonych na realizację programu, w tym na realizację projektów wyłonionych w drodze konkursu, wynosi 3 112 000 euro.

Fundusz na rzecz godnej pracy

Celem programu jest promowanie dialogu społecznego jako narzędzia służącego zapewnieniu godnej pracy i poprawie współpracy trójstronnej pomiędzy organizacjami pracodawców, związkami zawodowymi i władzą publiczną we wspieraniu sprawiedliwego i zrównoważonego rozwoju społecznego i ekonomicznego.

Planowanymi efektami realizacji programu są udoskonalone struktury i praktyki dialogu społecznego oraz trójstronnego, a także lepsze rozumienie korzyści płynących z godnej pracy.

W ramach programu w 2012 r. został przeprowadzony jeden nabór wniosków. Kwota dostępna w ramach konkursu wyniosła 3 065 320 euro. Uprawnionymi beneficjentami byli partnerzy społeczni, władze publiczne oraz organizacje władz publicznych, ustanowione jako podmioty prawne w państwach-beneficjentach oraz w Norwegii, regularnie podejmujące działania dotyczące godnej pracy a także współpracy trójstronnej.

Dofinansowanie otrzymało 48 projektów z 11 państw UE, w tym 11 projektów polskich wnioskodawców na kwotę 2 642 375 euro. **NSZZ „Solidarność” otrzymał dofinansowanie na realizację czterech projektów w kwocie 787 901 euro.**

Do inicjatyw, które mogły ubiegać się o finansowanie w ramach programu należą:

- szkolenia i wzmacnianie kompetencji dla tworzenia i działania struktur dialogu społecznego,

- przedsięwzięcia mające na celu promowanie dialogu trójstronnego i godnej pracy, jak również inicjatyw z zakresu dialogu dwustronnego w ramach branż i sektorów,
- inicjatywy wzmacniające równowagę pomiędzy życiem i pracą zawodową (work-life balance) i przeciwdziałające dyskryminacji w miejscu pracy,
- przedsięwzięcia w zakresie ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i środowiska w miejscu pracy,
- inicjatywy wzmacniające równość płci w miejscu pracy i zarządach firm,
- działania informacyjne i wzmacniające świadomość oraz budowanie partnerstw obejmujących partnerów społecznych, organizacje sektora publicznego i prywatnego, włączając w to organizacje pozarządowe,
- działania partnerów społecznych promujące zatrudnienie, edukację, szkolenie, mieszkalnictwo, zdrowie, bezpieczeństwo i ochronę socjalną, zwalczanie ubóstwa i dyskryminacji

KONTAKT

Osoby zainteresowane pozyskaniem szczegółowej informacji na temat projektu prosimy o kontakt e-mailowy:

Agnieszka Rybczyńska, kierownik projektu, a.rybczynska@solidarnosc.org.pl

Katarzyna Jażdżewska, asystentka projektu, k.jazdzewska@solidarnosc.org.pl